

PRORRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foile înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei

Pe 6 luni . . . 150 Lei

Pentru străinătate 750 Lei

Unitatea

Foile bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Militia Christi

(ivo). Sf. Ignatie de Loiola, întemeietorul Iezuiților, în Exercițiile spirituale prezintă lumea întreagă, văzută și nevăzută, ca fiind grupată în jurul a două steaguri, a doi căpitani: In jurul Satanei și în jurul lui Isus. Două oști stau față în față și se războiesc: De o parte oștirea răului, a întunecului, a minciunii, a nedreptății, a necurăției, a urii. De altă parte oștirea binelui, a luminii, a adevărului, a dreptății, a curăției și a păcii.

Fiecare oștire își are luptătorii săi, care militează pentru înstăpânirea maimarelui său. În partea răului sunt înșiruiți în lumea nevăzută toate spiritele rele, care odată cu Lucifer au voit să-l detroneze pe cel Atotputernic de pe tronul Său ceresc, pentru a se înscăuna ei în locul Lui. Sunt aci toți diavolii cu căpeteniile lor, toate spiritele rele. În oastea binelui sunt toate spiritele bune: Arhangeli, ingerii, toate corurile cerești și alături de ele sfinții lui Dumnezeu, care și-au primit răsplata binemeritată a vieții lor neprihănite.

Și în lumea văzută aceste două împărății își au aderenții lor, care luptă pentru actuarea idealurilor conducătorului lor. Satana și ai săi sunt ajutați de toți oamenii răi, de toți păcătoșii, de cei fărădelege, de hoți, de ucigași, de toți aceia care nu-l urmează pe Hristos. Isus își are și el luptătorii Săi în această lume: Sunt acei puțini aleși, care luându-și crucea asupra-le, îi urmează pilda... Cu toții luptă pentru ca împărăția lui Dumnezeu să se sălășuiască și în această lume pământească. Iată-i înșiruiți în această armată albă, sub ascultarea Vicarului lui Hristos pe toți episcopii, pe toți preoții, pe toți credincioșii buni. Fără îndoielă însă partea cea mai aleasă din armata aceasta a binelui o formează acela și acelea, care lepădând toate, îl urmează mai deaproape pe dumnezeescul Model. E vorba de călugări și călugărițe.

Călugării și călugărițele formează în Biserica lui Hristos trupele speciale, care luptă luptele cele mai grele, dar și cele mai frumoase. Și sunt mulți și variate scopurile speciale pe care le urmăresc. După o recentă statistică publicată de S. Congregație a călugărilor („Statistica Ordinilor și Congregațiilor călugărești de bărbați și de femei de drept papal”) în care nu sunt amintite familiile călugărești care se țin de S. Congr. Orientală și de Propaganda Fide sau de episcopul diocesan, situația acestor familii monahale se prezintă în felul următor:

Vechile cinuri călugărești de bărbați sunt în număr de 61 cu 109.656 călugări. Celelalte familii călugărești de bărbați sunt 95 cu 110.385 călugări. Familiile de călugărițe sunt

Educație fără religie?

(*) Vremile se schimbă. Cu ele oamenii, stările, instituțiile. Se schimbă, slavă Domnului, și școala românească. Se reformează. Și încă des. Foarte des. Și foarte repede. Când se cârpește pe ici pe colo, când prin punctele esențiale. Fiecare an și fiecare ministru cu surpriza lui.

Nu există totuși instituție careia să i se potrivească mai din plin vorba francezului: „Cu cât se schimbă mai mult, cu atât mai mult rămâne aceeași”. Are în ea ceva imutabil și indestructibil, o forță specială care supraviețuiește zimbitoare toate furtunile reformelor. Acest ceva este spiritul ei: spiritul școlii românești. Iar trăsătura caracteristică a acestui spirit este că: n'are Spirit. Ii lipsește Spiritul lui Dumnezeu, spiritul credinții.

Nu că i-ar fi ostilă. Doamne ferește! Românul e mult mai șmecher decât să-și facă dușmani de unde n'are. Dar îl ignorează. Ori, fiindcă Românul e și politicos, îi arată toate atențiile externe cu puțință. Admite chiar și pe preot, cu demodată lui rochie neagră, în sanctuarul școlii. (Firește, pentru ore cât mai puține. Nu putem doar omori pe bieții băieți cu atâtea mituri și abstracții, când drăguții de ei au pe cap mii de alte griji și obiecte de învățământ, toate esențiale și absolut necesare!). Atât însă și nimic mai mult. De aici încolo rămâne suveran indiscutabil spiritul „științific” pentru care, de sine înțeles, tot ce învață preotul și se citește în Scriptură, e un fel de legendă întocmai ca mitologia grecească (cu deosebirea că aceasta din urmă este mult mai plină de poezie); omul descinde din maimuță, dupăcum a arătat nemuritorul Darwin, („Știința” mai discută cel

732 cu 586.646 călugărițe. Dintre familiile călugărești cea mai numeroasă pentru bărbați e Societatea lui Isus (iezuiții) cu 26.363 călugări, apoi Frații minori (24.148), Minorii Capucini (13.510), Benedictinii (10.055), Dominicani și a. Intre Congregațiile călugărești cei mai numeroși sunt Frații Școalelor creștine (15.303), Salezienii (11.702) etc. Intre Congregațiile feminine cele mai numeroase sunt Fiicele carității întemeiate de Sf. Vincențiu de Paul, apoi Surorile de caritate, Surorile Bunului Păstor etc.

Să respectăm aceste snflete, care și-au închinat toată viața Regelui regilor, orice haină ar purta și să ne dăm silința ca și noi să ne facem datoria de buni soldați ai lui Hristos. delă care vom lua ca premii cunună nepieritoare și laudă veșnică! Căci toți se cade să fim soldați ai luminii!

mult amănuntul extrem de interesant dacă gloriosul nostru strămoș a fost cimpauzeu ori orangutang?); morala, un produs al vieții sociale, etc.

Acest duh specific al școlii noastre, care îl plătește pe Dumnezeu cu un salut și dă „celuilalt” tot restul, este mult mai puternic decât ni l-am putut închipui. Credeam, de ex. că vremile de acum, care răstoarnă lumile din temelii ca să le reclădească altfel, vor reuși să sgdue nițel și această șmecheră ipocrizie a învățământului nostru, educația căruia s'a dovedit falimentară pe toată linia. Credeam că măcar acum, sub isbirile sortii, vom căuta să privim în adâncul lucrurilor și, renunțând la ridicole peteciri de suprafață, vom întreprinde singura și marea reformă a școlii noastre: încreștinarea ei sinceră și totală.

Ne-am înșelat. Nu ieșim din vechile ogașii nici acum. Mergem netulburați pe vechiul drum, ca și când nimic au s'ar fi schimbat în lume și nici o învățătură n'ar fi de câștigat din câte am pățit.

Iată, de pildă, congresul asociației generale a profesorilor secundari din România. E cât se poate de instructiv în această privință. — S'a ținut la Galați, în zilele Rusaliilor. Și s'a început creștinește, cu o slujbă la biserică. Iar, în ședința de deschidere, un precucernic preot a împărțit participanților binecuvântările arhierului local. A urmat apoi o masă colegială. — Până aici, toate bune și frumoase. Dar au urmat celelalte ședințe, de lucru. S'au desbătut o serie întreagă de probleme, mari și mici, de educație și de salarizare — fără să se fi pomenit măcar de Dumnezeu, despre religie și rosturile ei, fără să fi căutat congresul a-și fixa o atitudine bărbătească asupra caracterului școlii și a spiritului ei.

Două au fost problemele esențiale de care s'a ocupat congresul: întâia, a programelor analitice, a doua a salarizării profesorilor. Ne interesează aci numai cea dintâi. Pentru o norocoasă rezolvare a ei, pornind dela principiul — foarte laudabil — „al simplificării și actualizării” lor, se preconizează următoarele:

„Acordarea programelor cu vârsta psihologică a elevilor, cu realitățile noastre românești și cu idealul educației naționale; — Adâncirea spiritului practic la toate cunoștințele; — Introducerea principiilor și metodelor de educație morală la programele analitice; la fiecare obiect să se arate precis scopul, metodele și distribuția materialelor de studii respective; — Adaptarea programei analitice la învățământul special al fetelor, la accentuarea laturii diferențiale a acestui învățământ; — Adaptarea programelor dela școlile comerciale, industriale și normale la scopul special ur-

mărit de aceste școli; — Introducerea psihologiei aplicate și a moralei profesionale la liceele comerciale și industriale.“

Se vor găsi, de sigur, sugestii de preț în rândurile acestei „moțiuni“, care s'a primit „cu mare însuflețire.“ Ele sunt însă chestiuni de amănunt. Le lăsăm în judecata altora. Pe noi ne interesează și ne doare un singur lucru: lipsește esențialul, fără de care amănuntul nu pot fi decât cârpele zadarnice.

Intr'adevăr, moțiunea profesorilor secundari cere învățământ practic, clădit pe realități românești și călăuzit de idealul național. — Intrebarea este: pot constitui aceste elemente o concepție de viață? Fiindcă nu se poate inchipui educație fără o viziune unitară, totală a existenței. — Și dacă da, oare cel mai înalt vis către care trebuie să tindă școala secundară trebuie să fie practicismul cu orice preț? S'ar părea că profesorii noștri fug de spirit și de spiritualizare, ca și de teorie și de intelectualism, îndreptându-se spre mirajurile tehnicii și ale materiei.

Ar fi trist. Fiindcă, după toate alte neazuri, ar mai fi și demodați. Vremea noastră a depășit duhul materialismului. Nostalgia paradisiului a pus stăpânire pe suflete. Lumea simte o arzătoare sete de spiritualizare. Il cere pe Dumnezeu. — Moțiunea dela Galați uită aceste „realități“, care sunt și ele cel puțin atât de românești, pe cât sunt de umane și de creștine. Vorbește, ce-i drept, într'un loc și de o „educație morală“, și în altul de o „morală profesională.“ Se ferește însă ca de foc să precizeze că ar fi vorba de o morală religioasă, de morala creștină de ex. în care s'a născut și a crescut neamul nostru. Preferă vagul moralei laice, a moralei filosofice și sociale, învățată din cărți de sociologie perimate. Cu toatecă, între altele, actuala tragedie a Franței ar fi trebuit să le arate tot golul acestui fel de morală.

In congresul dela Galați au fost prezenți aleșii profesorilor secundari din întreaga țară. A lipsit însă... Dumnezeu. — Păcat!

Darul jubilar al Sf. Părinte

In ziua de 12 Mai 1942 Sfântul Părinte Papa Pius XII a dat, motu proprio, această Scrisoare Apostolică:

„Cu nespuse de mare mângăere am aflat că sărbătorirea Jubileului Nostru episcopal a prilejuit un admirabil concert de rugăciuni din partea fiilor Noștri din lumea întreagă.

In momentele grele prin care trecem, s'au implorat daruri cerești pentru Părintele comun și pentru Biserica întreagă. Fără îndoială că aceste rugăciuni ne-au fost foarte binevenite, deoarece credem că astăzi nimic nu e mai necesar decât ajutorul dumnezeesc; iar de altă parte ne-am dovedit pentru totdeauna, chiar dac'ar lipsi alte dovezi, că suntem foarte strâns uniți, într'o minunată înțelegere și o aprinsă dragoste.

Dorim însă ca această prealargă dovadă de iubire să o compensăm oarecum, dăruind din nesecatele comori ale Bisericii ceva ce tuturor, dar mai ales preoților credem că le va fi foarte plăcut. Deci, din plinătatea puterii apostolice concedem *flecării preot, legitim aprobat, privilegiul personal, prin care celebrând Jertfa Euharistică, să poată aplica indulgență plenară unui suflet ce suferă în focul de ispășire.* Și aceasta să fie în vigoare din ziua de 13 a acestei luni până în ziua de 13 a lunii Mai din anul 1943“.

E vorba aici de facultatea altarului privilegiat (vezi: Dr. N. Flueraș: „Uzul Sacramentelor“ p. 348), concesă pe timp de un an tuturor preoților ce celebrează sf. liturghie. Fiindcă favorurile spirituale concesse de Roma se extind la orice rit (intrucâ: se potrivesc cu el), de privilegiul acesta se pot folosi și preoții noștri greco-catolici.

Deci orice preot nepedepsit cu excomunicare, suspensiune, etc., celebrând pentru morți, în orice biserică, poate aplica unui suflet indulgența plenară. Condițiunile de care trebuie să se țină seama sunt: 1. indulgența plenară se poate aplica la o liturghie numai unui singur suflet; 2. sf. liturghie trebuie ce-

lebrată pentru morți și aplicată cel puțin sf. pentru sufletul căruia preotul vrea să-i aplice indulgența (deoarece se poate aplica o sf. liturghie pentru mai multe suflete deodată, ex.: pentru părinți, pentru cei morți în războiu, etc.). Deci dacă se oferă sf. liturghie pentru vii, sau pentru vii și morți deodată, indulgența nu se câștigă.

Notăm că nu se recere ca preotul să aibă intențiunea de a aplica indulgența sufletului pentru care celebrează, ci când celebrează pentru un mort, acestuia i-se aplică indulgența ipso facto. Când însă celebrează pentru mai mulți deodată, trebuie să determine sufletul căruia vrea să-i câștige indulgența. — Nici nu e necesar a celebra liturghia cu ecteniile morților și Apostol și Evanghelie specială.

Fie acest mare dar spiritual folosit cât mai mult și în Biserica noastră.

E. Popa

S'a întâmplat așa cum am spus. „Monitorul Oficial“ de Sâmbătă, 23 Mai 1942 publică Decretul-Lege Nr. 1535. — Legea Nr. 386, relativă la organizarea învățământului superior. Capitolul V al legii, la „Dispoziții finale și transitorii comune“ — are

Art. 141. care glăsuște așa: „Academia teologică din Sibiu va putea elibera diplome echivalente cu cele de licență în teologie, dacă își va organiza studiile și-și va recruta corpul didactic după modalitățile similare celor în vigoare pentru facultățile de teologie. In acest caz, corpului didactic al acestei Academii teologice i se conferă aceleași drepturi de salarizare ca și celui dela Facultățile de teologie“.

Așa cum anunțasem noi acum câteva săptămâni. Cu singura deosebire, că Academia nu se încadrează de drept în universitate. Aceasta, de sigur, cu intenția, foarte laudabilă, de a nu o scoate de sub conducerea directă a autorității bisericesti. In fapt însă este ridicată la acelaș rang. — Ne bu-

FOIȚA „UNIRII“

Misionari în Basarabia și în Transnistria

Basarabia, Bucovina de Nord și Transnistria au fost eliberate de sub o stăpânire ateistă, care a desmembrat cu totul organizația bisericească. In Transnistria bisericile catolice — de acelea mă odup in nota de azi — au fost distruse. In Basarabia încă n'a fost timp suficient spre a distruge bisericile. La bisericile catolice din Basarabia și Bucovina de Nord toți preoții au rămas la parohiile lor. Era și ordinul P. S. ep. Mihail Robu al Moldovei să nu lase credincioșii fără păstor tocmai în cele mai grele momente. Numărul catolicilor din Basarabia și Bucovina de Nord a scăzut în urma faptului că o bună parte a populației germane a fost repatriată. Iată după recucerirea celor două provincii, bisericile catolice au revenit la vechea lor organizație, depinzând de Episcopia Iașilor. In Transnistria situația e mult mai rea. In două decenii s'au distrus multe biserici. Păr. Müller povestește într'un articol publicat în „Farul Nou“ că in Odesa a găsit credincioși tot atât de buni ca in oricare parohie de acasă. Persecuția a distrus biserici, a ucis preoți, dar n'a putut să distrugă credința.

După eliberarea Basarabiei, a Bucovinei de Nord și a Transnistriei, parohiile de rit latin au fost reorganizate sub supravegherea atentă a ierarhilor. In special in Transnistria se pune și problema reîncreștinării, mai ales la sate. Biserica catolică de rit oriental din ținuturile locuite de Ruteni a trimis misionari, cunoscători perfecți ai limbilor slave. Mulți refugiați din vechea Rusie au cunoscut in Apus catolicismul. Mulți au devenit filocatolici. La Paris și in multe centre apusene există biserici rusești (de rit oriental) unite cu Roma. Insuși Arhiepiscopul Dubois a asistat de câteva ori la liturghiile dela biserica unită din Paris. Episcopul D'Herbiny, fost rector al Colegiului Oriental din Roma, afirmă că mulți refugiați ruși vor fi apostoli ai sfintei uniri cu Roma îndată ce se vor reîntoarce in Rusia eliberată de stăpânirea comunistă. Sfântul Părinte Papa Pius XI a crescut in colegiul rusesc din Roma mulți tineri entuziaști, devotați cu totul propovăduirii sfintei uniri. Toți aceștia vestesc acum cuvântul Domnului, vestea cea bună a Evangheliei, in ținuturile eliberate.

Biserica română unită — deși e într'o situație grea, majoritatea credincioșilor rămânând pe teritoriul cedat — n'a putut lipsi dela marea operă misionară. P. S. Sa Dr. Vasile Aftente vicarul Bucureștilor a fost in misiune in provinciile desrobite. Fără subvenții, fără mașini gratuite, P. S. Sa a mers iarna pe ger, prin sate și orașe. A fost întâmpinat cu foarte

multă bucurie. A lăsat urme adânci prin cuvântul și dragostea creștinească sinceră pe care a împărtășit-o. L-au primit cu dragoste creștinească, bucurându-se cu toții că au ocazia fericită de a avea in mijlocul lor un episcop. Toți și-au manifestat dorința sinceră a unirii bisericilor.

Ce ideal sublim să fie o turmă și un păstor — unum ovile et unus pastor — așa cum scrie Sfânta Evanghelie. Cei de acasă avem datoria creștinească de a ne ruga pentru reușita misionarismului creștinesc in provinciile eliberate.

Iosif E. Naghiu

Invățătoarea zilelor noastre

„Unit'e'n gând și in credință
O luptă bună vom lupta;
Unit'e'n aceeaș voință,
Al nostru Neam vom reînvia“

Tânăra absolventă a Școlii Normale, tânără învățătoare și apostolă, gândește-te că in momentele începerii activității tale in orașul prin care vei trece, in satul in care vei lucra și in țara pentru care vei lupta, se făurește din sânge și din foc Istoria.

Prin viața ta vei scrie paginile nemuritoare la compunerea celui mai frumos volum din câte s'au scris: *Hristos pe plaiurile românești.*

Nu uita că sufletul tău de azi va fi su-

curăm de atenția acordată Academiei din Sibiu. Suntem nevoiți însă să constatăm că — tot cum am fost anunțat din bună vreme — despre Academia noastră din Blaj legea nu spune nici o vorbă.

Sporovăială cu tâlc

Cumințenia proverbului românesc spune foarte limpede: „Cine are mintea ntreagă, în gâlceava altora nu se bagă.“ Fie aceea gâlceavă cu adevărat, fie numai schimb mai aspru de idei între oameni de păreri deosebite. Preacuv. arhimandrit *Iuliu Scriban* se vede însă că se ține mai presus de această cumințenie potolită și s'aruncă, vijelios și vorbăreț nevoie mare, asupra „Unirii“ și asupra „uniaților“ ce scriu la ea. Drept ușă larg deschisă pentru repezeală îi slujește *Slova Ortodoxă* din București (Nr. 66—67 din acest an), de data asta răcăduindu-se la cel ce semnează aceste rânduri și la păr. Dumitru Neda, și făgăduind că acușica o să-l deie gata și pe... Ion Micu-Moldovanu.

Cum se vede, s'a oțerit rău Preacuviosul. Pricina e ușor de deslușit, îndată ce-i cetește omul rândurile cătrănite: „Pe mâna uniaților.“ L-au tulburat adecă două lucruri: Punerea la punct a păr. Haralambie Cojocaru, cel care se nevoiește amărnic să-l scoată pe Petru Maior ortodox de pănura Preacuv. Scriban, nici mai mult nici mai puțin, și răspunsul dat dlui Nichifor Crainic în „Unirea“ din 1 Noemvrie 1941 (articolul: Nici o perspectivă?). Și de aceea, ca un vechiu Cerber ce este (vechiu și învechit la real și la figurat), îi muștruluește more suo pe cei doi păcătoși: Anichet P. Grecu și Dumitru Neda. Firește că fără să-și ia osteneala să răstoarne spusele ce nu-i sunt pe plac. În schimb se pretează la acrobații stilistice, după ce laudă o frază sforăitoare a Cucernicului Haralambie, pe care și „Anichetu Unirii“ o reproducesea ca model de afirmație pe cât de îndrăzneț, pe atât de neserioasă, și desmințită de însași

viața și moartea lui P. Maior. Precum a și dovedit pe temeiul de fapte grăitoare, nu de palavre scilpitoare. (Un înțelept dela „*Revista Teologică*“ din Sibiu crede că se poate trece peste acest caz, bagatelizând autoritatea d. Z. Păclișanu, la care mă provocasem eu în încreștările mele pe marginea epocalei „descoperiri“ a păr. Cojocaru). Dar Preacuviosul e îndrăgostit de podoaba stilistică a Cucernicului Haralambie al său: „Frazele acestuia strălucește ca soarele pe lângă încâlcelile dela Blaj.“ Iar dacă „frazele strălucește“ (așa scrie Preacuviosul, sub impresia cine știe a căror reminiscențe de mahala), atunci s'a isprăvit: acolo-i adevărul!

Ba, printre așa străluciri, vede deodată chiar mai multe adevăruri decât și-a putut închipui făuritorul frazelor care strălucește! Asta fără de nici o glumă. „Anichetu Unirii“ spusese că Procanonul lui P. Maior nu-i altceva decât o lucrare de tinerețe a aceluia, ticluită pe baza însemnărilor ce-și făcuse dânsul la universitatea din Viena, unde ascultase o seamă de profesori molipsiți de boala vremii: de febronianism și de iosefinism. Ascultați acum judecata adâncă a Preacuviosului:

„Aha! Va să zică ideile acelea nu erau numai ale lui, ci însăși universitatea era plină de ele. În țara catolică a Austriei, în însăși lumea teologilor, se propovăduiau gânduri pe care le-a primit și Petru Maior. — Apoi asta trage și mai greu la cântar decât dacă am spune că Petru Maior învața așa și așa. Deci era o doctrină de felul acesta chiar între teologi. Petru Maior, venit dela Roma, n'a găsit o proptea în sine împotriva unor asemenea învățături, ci le-a sorbit și el. — Prea frumoasă mărturisire.*) Suntem încântați de ea!“ Căptușit cu vederile măestrilor săi dela Viena, căci cele dela Roma nu i-au mai ținut de cald (vorbe ale Preacuviosului), Petru Maior „a putut să ție înainte la ideia uniației, dar nu și la toate câte învață teologii papali.“

*) Bravo Preacuvioase! Abia acum ai aflat și Sf. Ta de febronianism și iosefinism? (Nota Culeg.)

(Par'că ar fi fost vre-o vreme când să nu fi fost discuții libere între „teologii papali“ și ca și cum ar fi fost silit cineva vre-odată, în sânul Bisericii catolice, să creadă *toate* câte susține cutare teolog, or' chiar școală teologică „papală.“ — Câtă reacredință incupe sub potcapul Preacuviosului! Căci atâta ignoranță nu ne vine să credem c'ar sălășlui într'un asemenea cap mândru de sine.)

Așa glăsuiește Preacuv. I. Scriban, încrunțându-se la „Anichetu Unirii“ și mai aruncând și un sfat grozav de demn stilizat și înțelept: „Apoi tot așa să scrieți fărtașilor, că nouă nu ne pare rău! Mănați apa la moara noastră...“

În fața unei asemenea cumințenii ce să mai zică Anichetu, decât: Tot așa să vă mâne Dumnezeu apa la moară!

Înalt de 2 metri și cu baston de un metru și jumătate (cum îl știe păr. N. Hodoroabă), Preacuv. se războiește și cu păr. Dumitru Neda, luând, chipurile, așa mai pe ocolite, apărarea d. Crainic. (Care nu știm câtă lipsă și plăcere va fi având de acest serviciu ce-i vine dela acela, despre care chiar dânsul scrisese că „reeditează tipic parabola fariseului trufaș“ („*Gândirea*“, 11 Febr. 1924) și că „Natura darnică l-a făcut... un amant încântat al oglinzilor și al fotografiilor... Elegantul călugăr cu brațele bărbierite, pudrate și parfumate“. Și adăugea ușurat: „Slavă ție Doamne, că m'ai făcut bărbat urât!“ („*Gândirea*“, 16 Iulie 1927). Așa-i Preacuv. Sa: bătăios dela fire. Răcnește la lucrători de amuțesc pe uliță; se acață de cutare sătean care stupește în tren; bate în plină stradă pe ieromonahul Dionisie Lungu, (cu care, în treacăt fie spus, acum se pupă frățește) ș. a.: mă rog, strașnic polițaiu, care-și are metoda proprie ce poate fi numită: polițism scribănesc, cum zice și păr. N. Hodoroabă („*Intre îndrăzneală și blândețe*“, Iași 1940). Care însă numai cînste nu-i aduce celui ce și l-a însușit.

Cum luptă Preacuviosul împotriva păr. Dumitru Neda? Simplu de tot. Ci-că cetești și nu înțelegi ce a scris acesta. (Dânsul zice

fietul cetățenilor de mâne, iar sufletul tău de mâne, va fi busola de orientare a fiilor țării noastre de mai târziu.

Notează-ți, că zidurile sfinte cari te-au adăpostit ani dearândul și cari au fost martore sbuciumărilor și bucuriilor tale, luptelor și biruințelor, râsetelor și lacrimilor tale, te vor urma pretutindenea și vor aștepta să le dai dovadă despre acel „*al nostru neam vom reînvia*“, care de atâtea ori a răsunat ca un strigăt ingeresc de pe buzele tale. Vei reînvia acest neam cu destin dumnezeesc, dacă va birui în tine *virtutea*.

Va birui în tine *virtutea credinței*, dacă mintea și voința ta vor urma întru toate șoaptele Spiritului Sfânt.

Va birui în tine *virtutea nădejzii*, dacă vei persevera cu tărie în idealul ce ți-lai făurit ca elevă catolică blăjană.

Va birui în tine *virtutea iubirii*, dacă idealul tău va fi Dumnezeu spre care să tinzi din toate puterile.

Va birui în tine *virtutea prudenței*, dacă mintea ta va alege în orice împrejurare, mijloacele cari te vor ajuta să fi ceea ce ți-ai făurit.

Va birui în tine *virtutea justiției*, dacă vei da fiecăruia ce este a lui.

Va birui în tine *virtutea ascultării*, dacă vei vedea în superiorii tăi pe reprezentanții lui Dumnezeu.

Va birui în tine *virtutea tăriei*, dacă nici

viața și nici moartea nu te va despărți de idealul tău.

Va birui în tine *virtutea răbdării*, dacă în mijlocul loviturilor vei privi spre Isus cel disprețuit. Identificarea ta cu această virtute, va fi pecetluirea pe veșnicie a tuturor semințelor aruncate în ogorul tinerelor odrasle.

Va birui în tine *virtutea curățeniei*, dacă vei crede totdeauna că trupul tău e o catedrală poleită cu aurul sufletului tău, e un templu dumnezeesc.

Va birui în tine *virtutea umilinței*, dacă în centrul inimei tale vei așeza tronul lui Dumnezeu.

Va birui în tine *virtutea bunătății*, dacă vei imprima în tine fizionomia lui Isus.

Aceste biruințe vor *forma din tine un candelabru*, care va avea o luminare aprinsă pentru fiecare suflet.

Tu trebuie să fii un candelabru aprins și model de viață spirituală pentru tineri și pentru bătrâni, pentru bărbați și pentru femei deopotrivă; gândește-te că atunci când bătrânii satelor nu vor mai putea ceti din cauza slăbirii ochilor, tu va trebui să-ți prezinți în fața lor ca o carte în care și orbii să ce-tească:

„Moșnegi, ceteți ai cărților din strană,
Din graiul tău culeg învățătura,
E scrisă parcă n zămbetele tale
Seninătatea slovei din scriptură“.

Fii atentă, ca flacăra aprinsă în tine să nu să mai stingă niciodată. Să n'o stingă nici

suferința, nici disprețul, nici clevetirile, nici ura, nici nerecunoștința... ci caută ca în mijlocul acestor sbuciumări, cu fața senină să-ți consumi ca o candelă pe altar și astfel să-ți înfrățești cu veșnicia:

„Chiar de ne-or sta toți împotriva,
Destin divin avem și-un hram,
Maria ne e deopotrivă
Cunună, Mamă și Program!“

Spre acest scop:

I. Amintește-ți că ești:

1. Elevă blăjană. 2. Fiică a Mariei. 3. Învățătoare apostolă. 4. Membră a trupului mistic a lui Isus Hristos.

II. Fă-ți:

1. *Zilnic*: a) Rugăciunile de dimineața și seara. b) Meditația. c) Examenul de conștiință. d) Lectura spirituală. e) O Născătoare pentru colegele tale.

2. *Lunar*: a) Mărturisirea și cuminecarea în prima Vinere a fiecărei luni. („Dacă știi acestea, fericită vei fi de le vei face“.)

III. Ferește-te:

1. De mentalitatea păcătoasă a lumii moderne privitor la: a) Viața religioasă. b) Viața familiară: nu-ți trăda credința pentru o fericire trecătoare. c) Viața socială.

„Creștine tari, zglobii vom fi,
Sfințenia vom cuceri.
Sus înspre culmi, tot înainte. Sus
Prin jertfă la Isus.“

Alexandru Todea

că a cetit unele fraze de 4-5 ori și tot neînțelegător a rămas). Și ca dovadă că adevăr graiește, smulge din articolul impurificat două propoziții, le trece prin ciurul său personal și, fără alte lămuriri, prima propoziție o sloboade așa: Preț de o „cronică mărunță”, care umple în „Telegraful Român” două coloane și mai bine de prim articol, d. Crainic ține să facă, oarecum, dovada, că toate strădaniile de a câștiga pe ortodocșii noștri pentru în (sublinierea e a noastră. A. P. Gr.) unirea în credință cu Roma — căci la altceva nici un Român unit, cu scaun la cap, nu s'a gândit niciodată — sunt sortite zădărniceii. Și apoi întreabă radios: „Cum vă pare fraza aceasta?”

Răspundem: Ca sufletul Scribanului care a pocit-o cu un în ce-i tulbură înțelesul și care (Scriban) se face că-și uită că cetitorii „Slovei ortodoxe”, neavând „Unirea” la îndemână, nu pot înțelege noima unei propoziții ce li-se aruncă răsleață spre cetire, în cadre ticluite cu un anumit „scopos”. Și pe deasupra împănată cu „flori” din grădina proprie a celui ce a schimonosit-o.

Greșală de tipar? Știm și noi ce-i aia. Aici însă nici vorbă de așa ceva. Aici nu lipsește o literă, nici nu-i cules greșit un cuvânt, ori înlocuit un semn grafic cu altul, ci e o *băgătură voită* de „autorul” ei. Cum tot voită trebuie să fie și *ciuntitura* din a doua propoziție citată de Preacuviosul, unde în loc de „Petru Pavel Aron dela Blajul urgisit” e dat la tipar: Blaj urgisit, schilodindu-se și aci citatul.

Dar: Cum îi Turcul, așa-i pistolul. Din partea noastră: Turcul să trăiască. Pistolul să-i rămână. Și spectacolul să se continue. Deși asemenea spectacole nu e semne bune (ca să folosim un foarte elegant și literar fel de a scrie al Preacuviosului). Ne gândim însă că-i poate fi de folos bătrânului actor. Și ca să nu plutească asupra noastră bănuiala de ceva gând răuvoitor, iaca ne spovedim: Preacuviosul se frământă de mai bine de-un sfert de veac s'ajungă vlădică. Până acum însă toate încercările au rămas zadarnice. Fiindcă se împotrivia regretatul Iorga, și alți români ortodocși de seamă. Acum Iorga-i mort și se pare că de-o vreme și de altfel am intrat în zodia care ferește în chip deosebit pe hulitorii „uniției” și a „unițiilor”. Binevăzător de anumite semne, cum e Preacuviosul Scriban, trebuie c'a prins și acest semn al vremii. Pentru care lucru noi nu-l probozim. Dimpotrivă, cum vedeți, bănuindu-i gândul (ne mai întâlnim și la gânduri bune, cel puțin pentru Preacuviosia Sa), îi dorim isbândă, carevasăzică. — Și mai știi de nu va isbui pe acest drum, mai potrivit cu firea sa decât altele?

Anichet P. Grecu

Dela „Reuniunea Femeilor Române Unite” din Blaj. Luni, în 19 Maiu „Reuniunea Femeilor Române Unite” din Blaj și-a ținut *adunarea generală* în cancelaria Lic. Com. de fete, fiind de față și I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu. Dna președintă Emilia Hopârteanu deschide ședința printr'o frumoasă cuvântare ocazională după care a vorbit I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, exprimându-și bucuria pentru zelul neobosit dovedit de Reuniune și promițându-i largul și părintescul său sprijin.

A urmat raportul secretarei Dș. Veturia Popa, din care reiese că Reuniunea a desfășurat o frumoasă activitate religioasă și culturală îngrijindu-se de predici, conferințe

pentru servitoare și ucenice, exerciții spirituale pentru orășeni, cu toate că membrele Reuniunii au mai lucrat și în Soc. „Crucea Roșie”, Consiliul de Patronaj etc. Din raportul dnei casiere Georgina Munteanu, rezultă că Reuniunea a făcut donații în bani și îmbrăcăminte, în valoare de peste 100.000 Lei, îngrijindu-se de familiile sărace ale celor concentrați. În afară de aceasta a răspuns cu însuflețire la toate colectele și subscrierile cerute de Stat și biserică, subscriind și pentru Imprumul Reîntregirii suma de 20.000 Lei.

În sfârșit se face *alegerea de comitet*, în care pe lângă membrele vechi se mai aleg altele noi, noul comitet constituindu-se astfel: Președintă: Dna Emilia Hopârteanu, vice-președintă: dna Veturia Hossu, membre în comitet: dnele Georgina Munteanu, S. Băgăian, I. Dr. Aldea, M. Dr. Bad, E. Dr. Baican, A. Bucur, I. Bucur, I. Busoiu, M. Chebebețiu, A. Comșa, A. Crețu, M. Maior, A. Manciulea, P. Mățieș, M. Megieșan, T. Modorcea, A. Moldovan, Gr. Nan, E. Popa, Șt. Puia, G. Dr. Suci, E. Dr. Suci, dnii Dr. Șt. Manciulea, V. Micu, N. Negruțiu, Dr. C. Suci.

Reuniunea ținând seama de munca prețioasă ce a desfășurat-o până acuma îl proclamă pe d. Munteanu membru de onoare. S'au trimis apoi *telegrame* P. Părinte Papa Pius, M. S. Regelui, M. S. Reginei, domnului Mareșal Antonescu, dlui ministru al Culturii Naționale și al Cultelor. Adunarea a luat sfârșit printr'un scurt cuvânt al Excelenței Sale Dr. Valeriu Traian Frențiu.

Știri mărunte

Sinod protopopesc. Alaltăieri, Joi, s'a ținut la Blaj sinodul de primăvară al tractului protopopesc Blaj, începându-se imediat după sf. liturghie dela „Bisericuță.” Cuvântul de deschidere l-a rostit pâr. Iuliu Busoiu, protopopul districtual. Conferința a ținut-o pâr. Iustin Dulău din Spini, iar lecția practică pâr. T. Munteanu din Lunca. După care a urmat un cuvânt de îndemn al Preacuv. Sale P. Augustin A. Pop, egumenul dela Obreja. S'a remarcat, între altele, excesiva activitate extrapastorală ce se pretinde dela preoți, în paguba slujbei lor preoțești și s'a insistat asupra faptului că tineretul e scos de sub influința slujitorilor altarului, iar ceilalți credincioși sunt siliți la prestații servile chiar în timpul sf. slujbe din Dumineci și sărbători.

Patriotism luminat. În fața numeroaselor cereri, prin care diferite instituțiuni culturale și economice solicită Conducătorului țării onoarea de a-i purta numele, d. Mareșal Antonescu dă publicității un comunicat de o mare înțelepciune patriotică. Recunoscător pentru atenția care-l onorează, Domniasa reamintește tuturor dispozițiile pe care le-a dat anterior, în sensul ca *instituțiile publice să nu mai poartă numele persoanelor în viață* decât atunci când ele au fost clădite și dotate integral cu banii proprii ai respectivului. „Corect este — continuă cu bună dreptate Comunicatul — a lăsa generațiilor viitoare dreptul și datoria de a înscrie, după o rece și sănătoasă chibzuință, cari din acei cari au servit Statul în împrejurări grele merită, ca recompensă națională, a continua să mai trăiască în amintirea generațiilor și a servi drept exemplu... Cine are ambiția ca o instituție să-i fie din viață recunoscătoare, trebuie să fi contribuit cu averea proprie la ridicarea ei. Cine o face cu banii tuturor și se grăbește să-și pună numele pe frontispiciul ei, comite mai mult decât un abuz de putere; comite un act de violență a bunului simț.”

Locale. Dumineca viitoare, a doua după Rusalii, va predica în catedrală pâr. Dr. Ioan Cristea, dir. Cancelariei Mitropolitane.

— Implinindu-se 25 de ani dela moartea neîntrecutului maestru compozitor Iacob Mureșianu, s'a slujit după sf. Liturghie, Luni, a doua zi de Rusalii, în catedrală, un *parastas* pentru odihna sufletului său. A pontificat I. P. Sa Valeriu Traian în

sobor de preoți. Corul Academiei Teologice a cântat cu acest prilej sub conducerea pâr. I. Florea, prof. de teologie. La sf. slujbă a fost de față și familia celui comemorat.

— Luni, a doua zi de Rusalii, s'a făcut în catedrală, în cadrele liturghiei arhieresti, pontificat de I. P. S. Valeriu Traian, *prima cuminicare* a unui însemnat număr de tineri elevi și eleve. — A fost un moment și înălțător și mișcător.

— În ziua de 27 Mai c. a avut loc, în „Palatul Cultural”, *serbarea școlară* a Școlii Primare de Stat. S'a jucat „Fetița Orfană”, de Alex. Lupeanu Melin; s'a cântat; s'a declamat; s'au executat dansuri naționale, iar d. director al școlii a rostit o cuvântare ocazională.

— Alaltăieri, Joi, *Liceul Comercial de Fete* a aranjat, tot în „Palatul Cultural”, un draguț *festiv artistic*, cu alese puncte de program, între cari era și piesa morală în două acte: *Dansul fuselor*. — Atât serbarea aceasta, cât și cea a Școlii Primare de Stat, s'a ținut sub patronajul I. P. S. Valeriu Traian, care a luat parte la ele în fruntea publicului.

Moartea cardin. Baudrillart. În noaptea de Luni spre Marți (18 crt.) a încetat din viață în Paris cardinalul Baudrillart, una dintre cele mai de seamă personalități bisericești din Franța. De funcția era rectorul Institutului catolic din Paris și era binecunoscut în lumea catolică pentru scrierile sale. Cu moartea lui numărul cardinalilor s'a redus la 50.

„Fabrica de Sticlă Ardeleană”, Societate Anonimă Română, București, Str. Doamnei No. 1.

CONVOACARE

Domnii acționari ai societății „Fabrica de sticlă ardeleană” S. A. R. sunt convocați la adunare generală ordinară, care va avea loc în ziua de 16 Iunie 1942, ora 10 a. m., la sediul social din București.

Ordinea de zi:

1. Raportul Consiliului de Administrație.
2. Raportul cenzorilor.
3. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere încheiate pe ziua de 31 Decembrie 1941, și descărcarea Consiliului de Administrație, Comitetului de Direcție și Comitetului de Cenzori pentru gestiunea lor pe anul 1941.

4. Repartizarea beneficiului.

5. Alegerea a 3 membrii în Consiliul de Administrație pe anii 1941—1941, în locul D-lor: Saporta Senior, Karres Samuel și Kupte Carol, eșiți la sorți.

6. Alegerea Comitetului de Cenzori pe exercițiul 1942 și fixarea retribuțiunii Cenzorilor pe anul 1941.

Pentru a lua parte la această adunare generală, d-nii acționari sunt rugați a depune acțiunile lor conf. art. 22 din statute, la sediul social din București sau la sediul administrativ din Târnăveni, cu cel puțin 5 zile înainte de ziua adunării.

În cazul când în ziua de 16 Iunie 1942 nu se vor prezenta acționarii reprezentând cel puțin jumătate din capitalul social, se convoacă prin prezenta conform statutelor o nouă adunare generală ordinară, pe ziua de 7 Iulie 1942, tot la București și la aceeași oră.

Președinte (ss): S. Karres

ANUNȚ

Se aduce la cunoștință că la Școala Normală de Fete din Blaj este vacant un post de pedagogă, care poate să fie ocupat de o licențiată, sau o bacalaureată. Cererile, însoțite de certificatul de studii, extras de naștere și botez, se vor înainta Președintelui Ordinariat Arhiepiscopesc din Blaj până la data de 20 Iunie 1942.

Direcțiunea